25 Ιουνίου 2025

ΛΑ΄ Παύλεια: Μοναχική Σύναξη με θέμα: «Διδάσκαλοι της μυστικής θεολογίας: Όσιοι Σιλουανός και Σωφρόνιος»

/ Γενικά Θέματα

Η ΙΒ΄ Μοναχική Σύναξη με θέμα: «Διδάσκαλοι της μυστικής θεολογίας: Όσιοι Σιλουανός και Σωφρόνιος» διοργανώθηκε σήμερα στο Πανελλήνιο ιερό Προσκύνημα της Παναγίας Σουμελά στο πλαίσιο των εκδηλώσεων των ΛΑ΄ Παυλείων.

Το πρωί τελέστηκε αρχιερατική θεία Λειτουργία από τον Θεοφιλέστατο Επίσκοπο Αμορίου κ. Νικηφόρο, εκπρόσωπο της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου και Καθηγούμενο της Ιεράς Πατριαρχικής καί Σταυροπηγιακής Μονής των Βλατάδων, ενώ τον θείο λόγο κήρυξε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμων.

Το ιερό αναλόγιο διακόνησαν αδελφές από τις μοναστικές αδελφότητες Αγίας Κυριακής Λουτρού και Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Μουτσιάλη.

Ακολούθησε η έναρξη των εργασιών της Μοναχικής Συνάξεως, στην οποία συμμετείχαν περισσότεροι από 260 Μοναχοί και Μοναχές από 60 Ιερές Μονές της Μακεδονίας και της Θράκης αλλά και από άλλες περιοχές της Ελλάδος.

Ο Σεβασμιώτατος **Μητροπολίτης Βεροίας**, Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμων κήρυξε την έναρξη των εργασιών της Μοναχικής Συνάξεως, ενώ ο Θεοφ. **Επίσκοπος Αμορίου** κ. Νικηφόρος μετέφερε τις ευχές της ΑΘΠ του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου και ο Σεβ. **Μητροπολίτης Νέας Κρήνης** και Καλαμαριάς κ. Ιουστίνος ανέγνωσε το μήνυμα του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερωνύμου. Χαιρετισμό εκ μέρους του Δ.Σ. της Παναγίας Σουμελά που φιλοξενεί τις εργασίες της Μοναχικής Συνάξεως απηύθυνε ο Πρόεδρος του Σωματείου «Παναγία Σουμελά» κ. Γεώργιος Τανιμανίδης.

Εισηγήσεις έκαναν: α) ο Πανιερώτατος **Μητροπολίτης Λεμεσού** κ. Αθανάσιος, β)

ο **Καθηγούμενος της Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου του Αγίου Όρους Γέροντας Εφραίμ** και γ) ο θεολόγος – συγγραφεύς και Διευθυντής της Βιβλιοθήκης της Ι. Συνόδου κ. **Εμμανουήλ Μελινός.**

Οι εργασίες της Μοναχικής Συνάξεως ολοκληρώθηκαν με την ανάγνωση των πορισμάτων και την κήρυξη της λήξεως από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμονα, ο οποίος ευχαρίστησε τους ομιλητές και τους απένειμε τα αναμνηστικά των ΛΑ΄ Παυλείων καθώς τον τόμο των πρακτικών του περσινού Υμνογραφικού Συνεδρίου και άλλα βιβλία.

Στη συνέχεια παρετέθη τράπεζα σε όλους τους παρευρισκόμενους από το Πανελλήνιο Ίδρυμα Παναγίας Σουμελά.

Την προεδρία της Μοναχικής Συνάξεως ανέλαβε ο Σεβασμιώτατος **Μητροπολίτης Κίτρους** κ. Γεώργιος, ο οποίος παρουσίασε τους ομιλητές.

Την Μοναχική Σύναξη παρουσίασε και συντόνισε ο Αρχιερατικός Επίτροπος Βεργίνης Αρχιμ. Ιερεμίας Γεωργαλής.

Τις εργασίες της Μοναχικής Συνάξεως παρακολούθησαν πλέον των ανωτέρω και οι Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες **Εδέσσης**, Πέλλης και Αλμωπίας κ. Ιωήλ, **Άρτης** κ.

Καλλίνικος, **Φιλίππων**, Νεαπόλεως και Θάσου κ. Στέφανος, **Τρίκκης**, Γαρδικίου και Πύλης κ. Χρυσόστομος, **Καστορίας** κ. Καλλίνικος, οι Θεοφιλέστατοι Επίσκοποι **Αμφιπόλεως** κ. Χριστοφόρος και **Αλμωπίας** κ. Στέφανος.

Καθ᾽όλη τη διάρκεια της ΙΒ΄ Μοναχικής Συνάξεως ετέθη σε προσκύνηση η τιμία και χαριτόβρυτος Κάρα του Αγίου Σιλουανού του Αθωνίτου που μεταφέρθηκε από την Ιερά Μονή Αγίου Παντελεήμονος (Ρωσικό), κατόπιν ευλογίας του Καθηγουμένου Αρχιμ. Ευλογίου και αδείας της Ιεράς Κοινότητος του Αγίου Όρους.

Κήρυγμα Μητροπολίτη Βεροίας κατά τη θεία Λειτουργία

Ἡ σημερινή ἡμέρα, κατά τήν ὁποία ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία ἀποδίδει τήν ἑορτή τοῦ γενεσίου τοῦ Τιμίου Προδρόμου, τοῦ καθηγητοῦ τῶν μοναζόντων, καί τιμᾶ τή μνήμη μιᾶς ὁσίας γυναικός καί μάρτυρος, τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος Φεβρωνίας, μᾶς εὑρίσκει συνηγμένους ἐπί τό αὐτό, μοναχούς καί μοναχές ἀπό πολλές Ἱερές Μονές τῆς πατρίδος μας, εἰς τάς αὐλάς τῆς Κυρίας Θεοτόκου, τῆς μητρός καί προστάτιδος ὅλων τῶν μοναζόντων, στήν κοινή λατρεία καί ἐξαίτηση τῆς θείας χάριτος πρός εὐόδωση τῆς ΙΒ΄ Μοναχικῆς Συνάξεως, ἡ ὁποία θά ἀκολουθήσει μετά τό τέλος τῆς θείας Λειτουργίας.

Ἡ θεία Λειτουργία καί ἡ θεία λατρεία γενικότερα εἶναι, ἄλλωστε, τό κέντρο τῆς

μοναχικῆς ζωῆς. Εἶναι ἡ ἀρχή καί τό τέλος τῆς κάθε ἡμέρας. Εἶναι ἡ ἀφετηρία καί τό σημεῖο ἀναφορᾶς γιά τόν καθημερινό μας ἀγώνα.

Μέσα στόν χῶρο τῆς θείας λατρείας συναντώμεθα ὄχι μόνο μέ τούς συμμοναστές μας ἀλλά καί μέ τούς προαπελθόντες πατέρες καί μητέρες, ἀδελφούς καί ἀδελφές μας. Συναντώμεθα μέ τούς ἁγίους προστάτες μας καί ἀντλοῦμε δύναμη ἀπό τήν ἀσκητική πολιτεία καί τούς ἀγῶνες τους, γιά νά συνεχίσουμε καί ἐμεῖς τή δική μας προσπάθεια. Συναντώμεθα καί ζητοῦμε τίς πρεσβεῖες καί τή χάρη τοῦ Τιμίου Προδρόμου καί τῆς Κυρίας Θεοτόκου, τῶν μονίμων παραστατῶν μας στόν θρόνο τῆς Χάριτος.

Μέσα στόν χῶρο τῆς θείας λατρείας ζοῦμε τήν ἑνότητα τῆς πίστεως καί τό μυστήριο τῆς ἀγάπης πρός τόν Θεό, πρός τούς ἀδελφούς μας καί πρός ὅλο τόν κόσμο, προσευχόμενοι καί ὑπέρ αὐτοῦ. Ζοῦμε τό μυστήριο τῆς ἑνώσεώς μας μέ τόν Θεό, διά τῆς μετοχῆς στό μυστήριο τῆς θείας Εὐχαριστίας, καί γινόμεθα μέ τόν τρόπο αὐτό καί ἐμεῖς μέτοχοι τῆς θείας χάριτος καί τῆς κοινωνίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τό ὁποῖο ἁγιάζει τήν ὕπαρξή μας καί τή ζωή μας.

Τό διαπιστώνουμε μέσα ἀπό τή ζωή καί τήν ἐμπειρία τῶν ἁγίων μας, μέσα ἀπό τή ζωή καί τήν ἐμπειρία τῶν δύο ἁγίων, στούς ὁποίους εἶναι ἀφιερωμένη ἡ ΙΒ΄ Μοναχική Σύναξη, τήν ὁποία ὀργάνωσε ἡ Ἱερά μας Μητρόπολη στό πλαίσιο τῶν ΛΑ΄ Παυλείων, τοῦ ἁγίου Σιλουανοῦ τοῦ Ἀθωνίτου καί τοῦ μαθητοῦ του, τοῦ ἁγίου Σωφρονίου τοῦ Ἔσσεξ, ὁ ὁποῖος μόνασε καί αὐτός 25 περίπου χρόνια στό Ἅγιο Ὄρος, πρίν νά ἐγκατασταθεῖ στή Μεγάλη Βρεττανία καί ἱδρύσει ἐκεῖ τήν Ἱερά Μονή τοῦ Τιμίου Προδρόμου.

Ὁ Κύριος, γράφει ὁ ὅσιος Σιλουανός, ἀγάπησε τόσο τό πλάσμα του, ὥστε ἔδωσε τό Ἅγιο Πνεῦμα μέ ἀφθονία στόν ἄνθρωπο. Μέ τό Ἅγιο Πνεῦμα, συνεχίζει, γνωρίζει ὁ ἄνθρωπος τόν Κύριο, τόν Δημιουργό του, καί τό Ἅγιο Πνεῦμα γεμίζει μέ τή χάρη του ὅλο τόν ἄνθρωπο: καί τήν ψυχή καί τόν νοῦ καί τό σῶμα καί τόν ἁγιάζει καί τόν ὁδηγεῖ πρός τόν οὐρανό.

Στούς οὐρανούς, λέγει ὁ ὅσιος, τά πάντα ζοῦν καί κινοῦνται ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα. Τό ἴδιο Ἅγιο Πνεῦμα πού ζεῖ μέσα στήν Ἐκκλησία μας, πού ἐνεργεῖ τά μυστήρια, πού ἑλκύει τίς ψυχές μας καί μᾶς γνωρίζει τόν Χριστό, αὐτό εἶναι πού ἑνώνει τούς πάντες, πού ἑνώνει καί ἐμᾶς πού ζοῦμε καί ἀγωνιζόμεθα στή γῆ μέ τούς ἁγίους μας, μέ τόν Τίμιο Πρόδρομο, μέ τήν Ὑπεραγία Θεοτόκο, ἀλλά καί μεταξύ μας. Καί ἐάν θέλουμε νά αἰσθανόμεθα τούς ἁγίους κοντά μας, θά πρέπει νά ζητοῦμε ἀπό τόν Θεό νά μᾶς χαρίζει τό Πνεῦμα του τό Ἅγιο, ἀλλά καί νά φροντίζουμε νά τό διαφυλάττουμε στήν ψυχή μας, γιατί ἀρκεῖ καί ἕνας ἄσκοπος λογισμός γιά νά ἐγκαταλείψει τήν ψυχή. Καί τότε στερούμεθα τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἐξαφανίζεται ἡ

παρρησία ἀπό τήν προσευχή, χάνεται καί ἡ σίγουρη ἐλπίδα πώς θά λάβουμε αὐτό πού ζητοῦμε, καταλήγει ὁ ὅσιος.

Σήμερα ἔχουμε ὅμως τήν εὐλογία νά αἰσθανόμεθα τούς ἁγίους, καί ἰδιαιτέρως τόν ἅγιο Σιλουανό, ὄχι μόνο κοντά μας ἀλλά καί παρόντα στή Σύναξή μας, καθώς ἔχουμε τή μεγάλη τιμή καί εὐλογία νά εὑρίσκεται ἐνώπιόν μας ἡ τιμία καί χαριτόβρυτος κάρα του.

Εὐχαριστῶ γι᾽ αὐτό θερμότατα καί πάλιν καί πολλάκις τόν πανοσιολογιώτατο καθηγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Παντελεήμονος τοῦ Ἁγίου Ὄρους, π. Εὐλόγιο, γιά τήν ἄμεση ἀνταπόκρισή του στήν παράκλησή μου νά ἔχουμε γιά λίγες ἡμέρες καί μέ τήν εὐκαιρία τοῦ Μοναχικοῦ Συνεδρίου μας, πού εἶναι ἀφιερωμένο καί στόν ἅγιο Σιλουανό, τήν χαριτόβρυτο κάρα του, ἡ ὁποία, μία μόνο φορά ἐξῆλθε τοῦ Ἁγίου Ὄρους, καί ἔρχεται τώρα γιά πρώτη φορά στή Μακεδονία καί τήν Ἱερά μας Μητρόπολη, χάρη καί στήν ἀγάπη τῶν πατέρων τῆς Μονῆς πού μᾶς τήν μετέφεραν. Ἔτσι θά ἔχουμε ὅλοι τή δυνατότητα νά τήν προσκυνήσουμε καί νά λάβουμε τή χάρη τοῦ ὁσίου, γιά τόν ὁποῖο, ὅπως καί γιά τόν ὅσιο Σωφρόνιο, θά ἀκούσουμε πολλά στή συνέχεια κατά τή Μοναχική μας Σύναξη.

Μέ πολλή ἀγάπη, λοιπόν, σᾶς καλωσορίζω ἐδῶ, στό Ἱερό Προσκύνημα τῆς Παναγίας Σουμελᾶ, πού φιλοξενεῖ γιά μία ἀκόμη χρονιά τή Μοναχική Σύναξη καί σᾶς εὐχαριστῶ ὅλους γιά τήν παρουσία σας καί τή συμμετοχή σας.

Εὐχαριστῶ ἀπό καρδίας τόν Θεοφιλέστατο Ἅγιο Ἀμορίου κ. Νικηφόρο, Καθηγούμενο τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καί Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῶν Βλατάδων, πού ἐκπροσωπεῖ τόν Παναγιώτατο Οἰκουμενικό Πατριάρχη μας κ.κ. Βαρθολομαῖο, ὁ ὁποῖος προεξῆρχε τῆς θείας Λειτουργίας, καί ὅλους τούς Σεβασμιωτάτους καί Θεοφιλεστάτους ἀδελφούς Ἁγίους Ἀρχιερεῖς πού συμπροσευχήθηκαν μαζί μας, ἀλλά καί ἔδωσαν τήν εὐλογία καί τήν ἄδειά τους στά μέλη τῶν μοναστικῶν Ἀδελφοτήτων τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεών τους, γιά νά λάβουν μέρος σέ αὐτή τή Σύναξη, τήν ἀφιερωμένη στόν ὅσιο Σιλουανό τόν Ἀθωνίτη καί στόν ὅσιο Σωφρόνιο τοῦ Ἔσσεξ.

Εὐχαριστῶ θερμότατα καί ὅλους τούς Ἁγίους Καθηγουμένους καί τίς Γερόντισσες πού παρίστανται καί ὅλους τούς πατέρες καί τίς ἀδελφές πού ἤλθατε καί φέτος ἀπό διάφορες Μονές τῆς πατρίδος μας στή ΙΒ΄ Μοναχική Σύναξη τῆς Ἱερᾶς μας Μητροπόλεως, γιά νά τιμήσουμε τούς δύο ὁσίους, νά διδαχθοῦμε ἀπό τή ζωή καί τόν λόγο τους, ἀλλά καί νά τιμήσουμε τόν αἴτιο καί αὐτῆς τῆς πνευματικῆς Συνάξεως, τόν πρωτοκορυφαῖο ἀπόστολο Παῦλο, καθώς καί ἡ Μοναχική μας Σύναξη ἐντάσσεται στό πλαίσιο τῶν ΛΑ΄ Παυλείων, καί νά λάβουμε τήν εὐλογία τῶν Ἁγίων μας, ἀλλά καί τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνος τῆς Παναγίας Σουμελᾶ, πού

μᾶς φιλοξενεῖ στόν περικαλλῆ αὐτόν οἶκο της, χάρη στήν ἀγάπη καί τή φιλόφρονα διάθεση τοῦ Προέδρου καί τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Σωματείου «Παναγία Σουμελᾶ», τούς ὁποίους καί ἀπό καρδίας εὐχαριστῶ.

Εναρκτήρια εισήγηση Σεβ. Μητροπολίτου Βεροίας κ. Παντελεήμονος

«Ἔζησε στή γῆ ἕνας ἄνθρωπος, ἄνδρας μέ ἄσβεστη πνευματική δίψα. Προσευχόταν γιά πολύ καιρό μέ ἀσταμάτητο θρῆνο: «ἐλέησόν με». Καί δέν τόν ἄκουγε ὁ Θεός.

Πέρασαν μῆνες καί μῆνες μέ μιά τέτοια προσευχή καί οἱ δυνάμεις τῆς ψυχῆς του ἐξαντλήθηκαν. Ἔφτασε στήν ἀπόγνωση καί φώναξε: «Εἶσαι ἀδυσώπητος!». Καί ὅταν μ᾽ αὐτές τίς λέξεις ράγισε κάτι μέσα στήν ἀποκαμωμένη ἀπό τήν ἀπόγνωση ψυχή του, εἶδε ξαφνικά τόν ζῶντα Χριστό. Φωτιά γέμισε τήν καρδιά του καί ὅλο του τό σῶμα μέ τέτοια δύναμη, πού, ἄν κρατοῦσε ἀκόμη μία στιγμή ἡ ὅραση, θά πέθαινε. Ποτέ πιά δέν μποροῦσε νά λησμονήση τό ἀνείπωτα πράο, τό ἀπέραντα ἀγαπητικό, χαρούμενο καί γεμάτο ἀπό ὑπερνοητή εἰρήνη βλέμμα τοῦ Χριστοῦ. Καί στά ἑπόμενα χρόνια τῆς μακρᾶς ζωῆς του ἐμαρτυροῦσε ἀκάματα πώς “ὁ Θεός ἀγάπη ἐστίν”, ἀγάπη ἄπειρη, πού ξεπερνᾶ κάθε νοῦ.

Γι᾽ αὐτό τόν μάρτυρα τῆς θείας ἀγάπης θά μιλήσωμε».

Μέ αὐτά τά λόγια ἀρχίζει ἡ βιογραφία τοῦ ὁσίου Σιλουανοῦ, ὅπως τήν ἔγραψε ὁ ὅσιος Σωφρόνιος τοῦ Ἔσσεξ, ὁ ὁποῖος ἔζησε κοντά του στό Ἅγιο Ὄρος ἐπί 14 χρόνια. Καί μέ αὐτά τά λόγια ἄρχιζα καί ἐγώ τήν εἰσήγησή μου τό ἔτος 2008 στήν Ἐσπερίδα «Σύγχρονες μορφές τῆς Ἐκκλησίας» πού ἦταν ἀφιερωμένη στόν ὅσιο Σωφρόνιο τοῦ Ἔσσεξ.

Ὅταν τό 1948 ὁ ὅσιος Σωφρόνιος ἔγραφε τή βιογραφία τοῦ ὁσίου Σιλουανοῦ, πού κυκλοφόρησε στά Ἑλληνικά τό 1978, ὁ Γέροντας Σιλουανός δέν εἶχε ἀκόμη ἀναγραφεῖ στίς Ἁγιολογικές δέλτους τῆς Ἐκκλησίας. Κατετάγη δέκα περίπου χρόνια ἀργότερα, τό 1987.

Δέκα περίπου χρόνια, μετά τήν Ἐσπερίδα πού εἴχαμε ἀφιερώσει στόν ὅσιο Σωφρόνιο τοῦ Ἔσσεξ, τό Οἰκουμενικό μας Πατριαρχεῖο τόν συγκαταρίθμησε καί ἐκεῖνον, τό ἔτος 2019, στούς ἀπ᾽ αἰῶνος ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας μας.

Καί φέτος ἀποφασίσαμε νά ἀφιερώσουμε καί στούς δύο αὐτούς ὁσίους, τόν ὅσιο Σιλουανό τόν Ἀθωνίτη καί τόν ὅσιο Σωφρόνιο τοῦ Ἔσσεξ, τή ΙΒ΄ Μοναχική Σύναξη πού πραγματοποιεῖται στό πλαίσιο τῶν ΛΑ΄ Παυλείων μέ θέμα: «Διδάσκαλοι τῆς μυστικῆς θεολογίας: Ὅσιοι Σιλουανός καί Σωφρόνιος».

Ὁ λόγος πού τήν ἀφιερώσαμε καί στούς δύο νέους ὁσίους τῆς Ἐκκλησίας μας δέν εἶναι ἡ κοινή τους καταγωγή, οὔτε οἱ παράλληλες ἀναζητήσεις τῆς νεότητός τους, πρίν νά ἀποφασίσουν νά ἔρθουν στό Ἅγιο Ὄρος καί νά ἀφιερώσουν τόν ἑαυτό τους ἀποκλειστικά στόν Θεό.

Εἶναι ὁ πνευματικός σύνδεσμός τους πού καλλιεργήθηκε στά χρόνια τῆς κοινῆς τους ζωῆς στή Μονή Ἁγίου Παντελεήμονος τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἀλλά καί ἡ κοινή μαθητεία τους στήν ὀρθόδοξη θεολογία καί ἄσκηση καί στήν κοινή ἐμπειρία τῶν Ἁγίων.

Γι᾽ αὐτό, καί ὅταν διαβάζει κανείς τίς πρῶτες σειρές τῆς βιογραφίας τοῦ ὁσίου Σιλουανοῦ, μέ τίς ὁποῖες ἄρχισα, ὅταν διαβάζει ὅτι ὁ ὅσιος προσευχόταν γιά πολύ καιρό μέ ἀσταμάτητο θρῆνο: «ἐλέησόν με», δέν μπορεῖ νά μήν συνδέσει αὐτή τήν προσευχή μέ τήν ἀντίστοιχη τοῦ μεγάλου Πατρός τῆς Ἐκκλησίας μας, τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, τοῦ διδασκάλου τῆς μυστικῆς θεολογίας, πού νυχθημερόν προσευχόταν λέγοντας «φώτισόν μου τό σκότος, φώτισόν μου τό σκότος».

Καί τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τήν περιγραφή σχετικά μέ «τή φωτιά πού γέμισε τήν καρδιά του καί ὅλο του τό σῶμα», ὅταν «εἶδε ξαφνικά τόν ζῶντα Χριστό».

Ἄκτιστο φῶς καί πῦρ καταναλίσκον, ἡ μεγαλύτερη δωρεά τοῦ Θεοῦ πρός τόν ἄνθρωπο, τήν ὁποία δέν μπορεῖ νά περιγράψει κανείς χωρίς νά ἔχει ἀνάλογη ἐμπειρία. Αὐτήν τήν ἐμπειρία διέθετε ἀσφαλῶς καί ὁ ὅσιος Σωφρόνιος, ὁ ὁποῖος ἔλεγε ὅτι ἤκουσε ἐξομολογουμένους πολλούς μοναχούς ἁγίους εἰς τό Ἅγιο Ὄρος νά ὁμολογοῦν ὅτι τούς περιέλουζε τό ἄκτιστο φῶς, ὅπως μαρτυρεῖ ὁ μακαριστός Γέρων Θεόκλητος Διονυσιάτης, στόν ὁποῖο κατά ἀγαθή συγκυρία εἶναι ἀφιερωμένη ἡ ἀποψινή Ἐσπερίδα μας τοῦ κύκλου «Σύγχρονες μορφές τῆς Ἐκκλησίας».

Δέν ὑπάρχει, λοιπόν, ἡ παραμικρή ἀμφιβολία ὅτι αὐτές οἱ θεῖες ἐμπειρίες τίς ὁποῖες ἔζησαν οἱ δύο ὅσιοι τούς καθιστοῦν διδασκάλους τῆς μυστικῆς θεολογίας. Ἡ θεολογία, βεβαίως, εἶναι μία καί εἶναι σέ ὅλο της τό εὖρος μυστική, διότι ἀφορᾶ τόν Θεό καί τά περί τόν Θεό. Μυστική ὅμως ὀνομάζεται, σέ ἀντιδιαστολή μέ τή δογματική, αὐτή πού ἀφορᾶ τά ἐνεργήματα τοῦ Θεοῦ καί τίς θεῖες δωρεές του πρός τούς ἀγωνιζομένους πιστούς.

Γράφει χαρακτηριστικά ὁ ὅσιος Σωφρόνιος γιά τόν ὅσιο Σιλουανό, ὁ ὁποῖος σέ

ἀντίθεση μέ τόν ὅσιο Σωφρόνιο δέν διέθετε καμία ἀκαδημαϊκή θεολογική κατάρτιση:

«Ἔλεγε ὁ μακαριστός Γέροντας· "Ἂν εἶσαι θεολόγος, προσεύχεσαι καθαρά. Ἂν προσεύχεσαι καθαρά, τότε εἶσαι θεολόγος". Ὁ ἀσκητής μοναχός, συνεχίζει ὁ ἅγιος Σωφρόνιος, δέν εἶναι θεολόγος μέ τήν ἀκαδημαϊκή ἔννοια τῆς λέξεως. Εἶναι ὅμως θεολόγος, γιατί μέ τήν καθαρή προσευχή ἀξιώνεται νά ἔχη ἀληθινά θεϊκές θεωρίες. Ἀρχή τῆς ὁδοῦ πρός τήν καθαρά προσευχή εἶναι ὁ ἀγώνας κατά τῶν παθῶν. Ὁ νοῦς, ὅσο καθαρίζεται ἀπό τά πάθη, τόσο ἰσχυρότερος γίνεται στόν πόλεμο κατά τῶν λογισμῶν καί ἀποκτᾶ μεγαλύτερη ἀντοχή στήν προσευχή καί στή θεωρία τοῦ Θεοῦ. ... Αὐτή ἡ ὁδός εἶναι προτιμότερη γιά τόν μοναχό ἀπό τόν δρόμο τῆς ἐπιστημονικῆς θεολογίας».

Κάθαρσις εἶναι τό θεμέλιο, τό πρῶτο στάδιο, καί ἀκολουθεῖ ὁ φωτισμός, ὁ ἁγιασμός καί ἡ ἕνωση μέ τόν Θεό. Καί ὅταν φθάσει ὁ ἄνθρωπος στήν ἕνωση μέ τόν Θεό, τότε λαμβάνει τά χαρίσματα. Ποιά χαρίσματα θά λάβει μόνο ὁ Θεός γνωρίζει, δέν δίδει ὅλα τά χαρίσματα σέ ὅλους. Τά κατανέμει κατ᾽ ἀξία καί κατ᾽ ἀναλογία καί κατ᾽ ἀντιστοιχία. Διόραση, προόραση, θέα τοῦ ἀκτίστου φωτός εἶναι τά θεῖα χαρίσματα πού ἀκολουθοῦν. Καί οἱ δύο ἅγιοι, ὁ ὅσιος Σιλουανός καί ὁ ὅσιος Σωφρόνιος, ἀξιώθηκαν καί τῶν τριῶν χαρισμάτων, ὅπως μαρτυροῦν ἐκεῖνοι πού τούς γνώρισαν καί συνεδέθησαν μαζί τους, μέ πρῶτον τόν μαθητή τοῦ ὁσίου Σιλουανοῦ, τόν ὅσιο Σωφρόνιο.

Ἀνάλογες μαρτυρίες ὑπάρχουν καί γιά τόν ὅσιο Σωφρόνιο. Ὅσοι τόν ἔζησαν μαρτυροῦν ὅτι κάθε φορά μετά τή θεία λειτουργία ὁ ὅσιος ἐμφανιζόταν ἀλλοιωμένος. Ἔλαμπε ὁλόκληρος, γεγονός πού μαρτυροῦσε πῶς ζοῦσε τή θεία Λειτουργία καί πῶς τή βίωνε. Ὅσοι ἐμπιστεύθκαν τήν ψυχή τους στό πετραχήλι του, καί δέν εἶναι τυχαῖο καί χωρίς σημασία ὅτι ὅσο βρισκόταν στό Ἅγιο Ὄρος καί ἰδιαιτέρως στήν ἔρημο τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ὑπῆρξε πνευματικός πολλῶν μοναχῶν, μαρτυροῦν καί γιά τά θεῖα χαρίσματα, τό διορατικό καί τό προορατικό, τά ὁποῖα τοῦ εἶχε δώσει ὁ Θεός.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κένυας κ. Μακάριος, μέ τόν ὁποῖο συνδέομαι στενά ἀπό τήν ἐποχή τῶν σπουδῶν καί τῆς διακονίας μου στήν Ὀξφόρδη, συνεδέετο μέ τόν Γέροντα τότε Σωφρόνιο, ἡγούμενο τῆς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου στό Ἔσσεξ, καί ἔχει ἐπανειλημμένα ἀναφερθεῖ στό γεγονός ὅτι ὁ ὅσιος Σωφρόνιος ἀπό τήν πρώτη φορά πού ἐξομολογήθηκε καί τοῦ εἶπε ὅτι ἦλθε ἀπό τήν Κύπρο στήν Ἀγγλία γιά νά σπουδάσει καί νά γίνει πιανίστας, τοῦ εἶπε μέ ἐμφανῆ βεβαιότητα ὅτι ὁ Θεός ἔχει ἄλλο σχέδιο γιά ἐκεῖνον.

Ὁ νεαρός τότε φοιτητής ἐπέμεινε λέγοντας ὅτι θά γίνει πιανίστας καί θά διευθύνει

καί ὀρχήστρα. Ὅμως καί ὁ ὅσιος ἐπέμενε, ρωτώντας τον κάθε φορά πού τόν ἔβλεπε ἐάν σκέφθηκε αὐτό πού τοῦ εἶχε πεῖ. Μέχρι πού κάποια ἡμέρα, ὅπως ἀφηγεῖται ὁ Ἅγιος Κένυας, ὅταν ὁ ὅσιος Σωφρόνιος τόν ρώτησε καί πάλι, ἐκεῖνος ἀπήντησε: «Ναί, τό σκέφθηκα. Ποιό εἶναι ἐπιτέλους τό σχέδιο τοῦ Θεοῦ γιά νά τό κάνω». Τότε ὁ ὅσιος τοῦ εἶπε «νά γίνεις ἕνας καλός θεολόγος». Ἐξεπλάγη ὁ νεαρός καί διερωτᾶτο πῶς ἀπό πιανίστας θά γινόταν θεολόγος. Τελικά ὅμως ἀκολούθησε αὐτό τό σχέδιο καί ἔγινε πράγματι ἕνας καλός θεολόγος καί στή συνέχεια, ἀκολουθώντας τή συμβουλή τοῦ ὁσίου ἔκανε, καί διδακτορικό στή Θεολογία.

Καί ὅπως ἀφηγεῖται ὁ ἴδιος, στήν τελευταία του ἐξομολόγηση στόν ὅσιο Σωφρόνιο, τόν Δεκέμβριο τοῦ 1991, ἐνῶ ἀκόμη ἦταν λαϊκός, ὁ ὅσιος τοῦ προεῖπε ὅτι θά γίνει ἀρχιεπίσκοπος. Καί ὅταν ἐκεῖνος ἀντέτεινε ὅτι οὔτε διάκονος δέν εἶναι ἀκόμη, πῶς θά συμβεῖ αὐτό, ὁ ὅσιος ἐπέμενε στά λεγόμενά του, τά ὁποῖα καί τελικά ἐπιβεβαιώθηκαν.

Θά μποροῦσε νά πεῖ κανείς πολλά γιά τούς δύο ὁσίους, τόν ὅσιο Σιλουανό καί τόν ὅσιο Σωφρόνιο, καί πόσο διαβάζοντας κανείς τόν βίο τοῦ ἑνός ἀντιλαμβάνεται καί τόν βίο τοῦ ἄλλου, γιατί οἱ ἅγιοι διαθέτουν κοινά χαρίσματα, προερχόμενα ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα καί τή χάρη του. Θά ἔχουμε ὅμως στή συνέχεια τήν εὐκαιρία καί τή χαρά νά ἀκούσουμε πολλά καί ἐνδιαφέροντα ἀπό τούς τρεῖς διακεκριμένους εἰσηγητές μας.

Πρῶτος θά μᾶς ὁμιλήσει ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Λεμεσοῦ κ. Ἀθανάσιος, προσφιλής καί πολυσέβαστος ἀδελφός. Στή συνέχεια θά ἀκούσουμε τόν πανοσιολογιώτατο καθηγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μεγίστης Μονῆς Βατοπεδίου Γέροντα Ἐφραίμ καί ἡ Σύναξή μας θά ὁλοκληρωθεῖ μέ τήν εἰσήγηση τοῦ θεολόγου, συγγραφέως καί διευθυντοῦ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Ἐμμανουήλ Μελινοῦ.

Τούς εὐχαριστῶ καί τούς τρεῖς θερμότατα γιά τήν παρουσία καί τή συμμετοχή τους στή Μοναχική μας Σύναξη.

Εὐχαριστῶ ἀπό καρδίας καί ὅλους ἐσᾶς πού ἤλθατε ἐδῶ, γιά νά τιμήσουμε τούς δύο ἁγίους ὡς διδασκάλους τῆς μυστικῆς θεολογίας.

Θά ἦταν παράλειψη βεβαίως να μήν εὐχαριστήσω καί πάλι τόν Πρόεδρο καί τό Διοικητικό Συμβούλιο τοῦ Σωματείου Παναγία Σουμελᾶ γιά τήν ἀγάπη μέ τήν ὁποία περιβάλλει τή ΙΒ΄ Μοναχική Σύναξή μας, προσφέροντάς μας μεταξύ ἄλλων καί τήν ὄμορφη φιλοξενία στούς χώρους τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος ὑπό τή σκέπη καί τήν προστασία τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, τῆς Παναγίας Σουμελᾶ, καί τῆς ἱστορικῆς καί

χαριτοβρύτου εἰκόνος της.

